

Európska únia
Fond pre vnútornú bezpečnosť
Fond pre azyl, migráciu a integráciu

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Usmernenie k nezrovnalostiam fondov pre oblasť vnútorných záležitostí

VERZIA 2.0

01. 01. 2018

OBSAH

ÚVOD	3
1.1. Účel usmernenia	3
1.2. Právny rámec	3
1.2.1. Právne predpisy EÚ.....	3
1.2.2. Právne predpisy SR.....	6
1.2.3. Ostatné predpisy a dokumenty.....	7
2. VZNIK, ZISŤOVANIE A OZNAMOVANIE NEZROVNALOSTÍ	8
2.1. Orgány zapojené do systému zisťovania a oznamovania nezrovnalostí	8
2.1.1. Zodpovedný orgán.....	8
2.1.2. Vládny audit.....	9
2.1.3. Odbor Centrálny kontaktný útvar pre OLAF a boj proti korupcii Úradu vlády SR.....	9
2.1.4. Útvar vnútorného auditu MV SR.....	10
2.1.5. Sekcia kontroly a inšpekčnej služby MV SR.....	<i>Chyba! Záložka nie je definovaná.</i>
2.1.6. Správne orgány – Úrad vládneho auditu.....	10
2.1.7. Nezrovnalosť z hľadiska právnej úpravy EÚ.....	10
2.1.8. Nezrovnalosť z hľadiska právnej úpravy SR.....	11
2.1.9. Typy nezrovnalostí.....	11
2.2. Vznik nezrovnalosti	12
2.3. Zisťovanie nezrovnalostí – správa o zistenej nezrovnalosti	13
2.4. Oznamovanie nezrovnalostí na národnej úrovni	14
2.4.1. Nezrovnalosť zistí Zodpovedný orgán (OZP, OO alebo PJ).....	14
2.4.2. Nezrovnalosť zistí orgán auditu a spolupracujúce orgány.....	15
2.4.3. Nezrovnalosť zistí prijímateľ.....	16
2.4.4. Oznamovanie podozrení z podvodu.....	17
2.5. Evidencia nezrovnalostí	17
2.6. Oznamovanie nezrovnalostí EK	17
3. POSTUPY RIEŠENIA NEZROVNALOSTÍ	19
3.1. Riešenie nezrovnalosti zistenej ZO-OZP, OO a ZO-PJ	19
3.1.1. Postup riešenia nezrovnalostí s finančným dopadom pred podaním žiadosti o platbu ročného / konečného zostatku EK.....	19
3.1.2. Postup riešenia nezrovnalostí s finančným dopadom po podaní žiadosti o platbu ročného / konečného zostatku EK.....	20
3.2. Riešenie nezrovnalosti zistenej OA	21
3.2.1. Postup riešenia nezrovnalostí s finančným dopadom pred podaním žiadosti o platbu ročného / konečného zostatku EK.....	21
3.2.2. Postup riešenia nezrovnalostí s finančným dopadom po podaní žiadosti o platbu ročného / konečného zostatku EK.....	21
3.2.3. Postup zisťovania a oznamovania systémových nezrovnalostí.....	21
3.3. Riešenie nezrovnalosti zistenej iným subjektom	22
3.4. Riešenie podozrení z podvodu	22
3.5. Riešenie nezrovnalostí, ktoré sú porušením postupov verejného obstarávania	22
3.6. Finančné vysporiadanie nezrovnalostí	22
3.6.1. Vysporiadanie finančných prostriedkov na základe grantovej zmluvy alebo interného predpisu.....	23
3.6.2. Prijatie účinných nápravných opatrení na odstránenie nezrovnalosti identifikovaných auditom EK.....	24
3.7. Správne konanie	24
3.8. Vymáhanie nezrovnalostí	26
3.9. Finančné vysporiadanie nezrovnalostí v SR	27
4. PREDCHÁDZANIE VZNIKU NEZROVNALOSTÍ	28
4.1.1. Dodržiavanie pravidla oddelenia funkcií.....	29
4.1.2. Transparentné písomné postupy.....	29
4.1.3. Audit trail.....	30
4.1.4. Pravdivá, úplná a správna evidencia údajov v informačných systémoch.....	31
4.1.5. Výkon kontroly/overenia a auditu.....	31
POUŽITÉ SKRATKY	34

ÚVOD

1.1. Účel usmernenia

Základným cieľom tohto usmernenia je spracovanie postupu informačných a finančných tokov pri riešení nezrovnalostí v rámci finančného riadenia, ktoré vznikli porušením právnych predpisov EÚ alebo právnych predpisov SR a ktoré spôsobili alebo mohli spôsobiť poškodenie všeobecného rozpočtu EÚ alebo štátneho rozpočtu SR v rámci implementácie fondov pre oblasť vnútorných záležitostí (ďalej len „fondov“) v Slovenskej republike.

Usmernenie ustanovuje postupy Zodpovedného orgánu (odboru zahraničnej pomoci SEP MV SR, organizačného odboru SEP MV SR a platobnej jednotky), orgánu auditu, spolupracujúcich orgánov, prizvaných osôb, správnych orgánov v rámci spoločného systému riadenia a kontroly fondov a prijímateľov pri predchádzaní vzniku nezrovnalostí, zisťovaní nezrovnalostí, evidencii a riešení nezrovnalostí.

Usmernenie vychádza zo základného právneho rámca stanoveného v právnych predpisoch EÚ a vo všeobecne záväzných právnych predpisoch SR podrobne špecifikovaných v časti 1.2 tohto usmernenia. Usmernenie je záväzné pre zamestnancov Zodpovedného orgánu, orgánu auditu, pre spolupracujúce orgány, správne orgány a prijímateľov v rámci spoločného systému riadenia a kontroly fondov.

Riaditeľ platobnej jednotky je Zodpovedný za distribúciu každej verzie usmernenia nasledovným útvarom MV SR a inštitúciám:

- kancelária generálneho tajomníka služobného úradu Ministerstva vnútra SR,
- kancelária ministra vnútra SR,
- sekcia ekonomiky MV SR,
- sekcia európskych programov MV SR,
- útvar vnútorného auditu MV SR,
- sekcia auditu a kontroly MF SR,
- samostatné oddelenie správneho konania MF SR.

Všetky originálne rovnopisy schválených verzií tohto usmernenia sú archivované na odbore účtovníctva– oddelenie financovania projektov Európskej únie.

1.2. Právny rámec

1.2.1. *Právne predpisy EÚ*

Základné nariadenia upravujúce fondy

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 513/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Rady 2007/125/SVV,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Fonde pre azyl, migráciu a integráciu a o nástroji pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 515/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti vonkajších hraníc a víz a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 574/2007/ES,

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 516/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa zriaďuje Fond pre azyl, migráciu a integráciu, a ktorým sa mení rozhodnutie Rady 2008/381/ES a rušia rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 573/2007/ES a č. 575/2007/ES a rozhodnutie Rady 2007/435/ES.

Nariadenia upravujúce systémy riadenia a kontroly

- Nariadenie Rady (ES) č. 2185/1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste vykonávaných Európskou komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi.

Nariadenia upravujúce rozpočet EÚ a ochranu finančných záujmov

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 v platnom znení,
- Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884),
- Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1),
- delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 1268/2012 o pravidlách uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie,
- Nariadenie Rady (ES) č. 2185/1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste vykonávaných Európskou komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi.

Ďalšie nariadenia EÚ

Delegované nariadenie Komisie (EÚ) **1042/2014** z 25. júla 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 514/2014, pokiaľ ide o určenie zodpovedných orgánov a riadiace a kontrolné zodpovednosti a postavenie a povinnosti orgánov auditu

Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. **1048/2014** z 30. júla 2014, ktorým sa stanovujú opatrenia zamerané na širokú verejnosť a informačné opatrenia zamerané na prijímateľov podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Fonde pre azyl, migráciu a integráciu a o nástroji pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. **799/2014** z 24. júla 2014, ktorým sa stanovujú vzory výročných a záverečných správ o vykonávaní podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 515/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti vonkajších hraníc

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. **800/2014** z 24. júla 2014, ktorým sa stanovujú postupy podávania správ a iné praktické mechanizmy týkajúce sa financovania prevádzkovej podpory na základe národných programov a v rámci osobitného tranzitného režimu podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 515/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti vonkajších hraníc

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. **801/2014** z 24. júla 2014, ktorým sa stanovuje harmonogram a iné vykonávacie podmienky týkajúce sa mechanizmu na pridelenie zdrojov na program Presídľovania Únie pre presídľovanie v rámci Fondu pre azyl, migráciu a integráciu

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. **802/2014** z 24. júla 2014, ktorým sa stanovujú vzory národných programov a podmienky systému elektronickej výmeny údajov medzi Komisiou a členskými štátmi podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Fonde pre azyl, migráciu a integráciu a o nástroji pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. **1049/2014** z 30. júla 2014 o technických vlastnostiach informačných a propagačných opatrení podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Fonde pre azyl, migráciu a integráciu a o nástroji pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. **2015/377** z 2. marca 2015, ktorým sa stanovujú vzory dokumentov požadovaných na platbu ročného zostatku podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Fonde pre azyl, migráciu a integráciu a o nástroji pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia (ďalej iba „nariadenie Komisie č. 2015/377“)

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. **2015/378** z 2. marca 2015, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014 vzhľadom na vykonanie postupu ročného schválenia účtov a vykonanie overenia súladu

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. **2017/646** z 5. apríla 2017, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2015/378, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014 vzhľadom na vykonanie postupu ročného schválenia účtov a vykonanie overenia súladu

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) **2015/840** z 29. mája 2015 o kontrolách vykonávaných zodpovednými orgánmi podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Fonde pre azyl, migráciu a integráciu a o nástroji pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. **2015/1977** z 8. júla 2015, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014 stanovuje frekvencia a formát správ o nezrovnalostiach, pokiaľ ide o Fond pre azyl, migráciu a integráciu, a o nástroj pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia

Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. **2015/1973** z 8. júla 2015, ktorým sa do nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014 dopĺňajú osobitné ustanovenia týkajúce sa správ o nezrovnalostiach, pokiaľ ide o Fond pre azyl, migráciu a integráciu, a nástroja pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia

Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. **2017/207** z 3. októbra 2016 o spoločnom rámci monitorovania a hodnotenia stanovenom v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Fonde pre azyl, migráciu a integráciu a o nástroji pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia

1.2.2. Právne predpisy SR

Rozpočtové pravidlá

- Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 315/2016 Z.z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- Zákon č. 374/2015 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Finančná kontrola a vnútorný audit

- Zákon č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov.

Účtovníctvo

- Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a vykonávacie predpisy vydané Ministerstvom financií SR.

Štátna pokladnica

- Zákon č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Verejné obstarávanie, ochrana osobných údajov, cestovné náhrady, DPH, informačný systém, Úradný vestník EÚ, štátna služba, pracovnoprávne vzťahy

- Zákon č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 416/2004 Z. z. o Úradnom vestníku EÚ v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov,

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

- Zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 394/2012 Z. z. o obmedzení platieb v hotovosti.

Kontrola hraníc , cestovné doklady, migrácia a azyl

- Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

1.2.3. Ostatné predpisy a dokumenty

- Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 378 z 10. júla 2013 k návrhu na určenie kompetentných orgánov systému riadenia a kontroly fondov pre oblasť vnútorných záležitostí na roky 2014 – 2020,
- Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 580 z 20. novembra 2014 k Návrhu na zmenu a doplnenie návrhu na určenie kompetentných orgánov systému riadenia a kontroly fondov pre oblasť vnútorných záležitostí na roky 2014 – 2020, schváleného uznesením vlády SR č. 378 z 10. júla 2013,
- Nariadenie ministra vnútra SR č. 91/2015 o systéme riadenia a kontroly fondov pre oblasť vnútorných záležitostí na roky 2014 – 2020,
- Nariadenie Ministerstva vnútra SR č. 43/2010 o registratúrnom poriadku,
- Manuál nahlasovania nezrovnalostí Úradu vlády SR v platnom znení,
- Postupy pre vládny audit štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho fondu pre rybne hospodárstvo v platnom znení a k nim vydané metodické usmernenia v platnom znení, ktoré sa primerane uplatňujú aj pre audit ostatných nástrojov finančnej pomoci poskytovanej SR zo zahraničia na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom,
- Pokyn Ministerstva financií Slovenskej republiky k spôsobu a rozsahu predkladania výsledkov kontrol a vládnych auditov oznámených kontrolnými orgánmi a auditujúcimi orgánmi oprávnenými vykonať finančné kontroly, vládne audity a kontroly nakladania s verejnými prostriedkami pre zabezpečenie správneho konania

2. VZNIK, ZISŤOVANIE A OZNAMOVANIE NEZROVNALOSTÍ

2.1. Orgány zapojené do systému zisťovania a oznamovania nezrovnalostí

Európska komisia určila pre fondy pre oblasť vnútorných záležitostí tri finančné nástroje:

- **Fond pre azyl, migráciu a integráciu,**
- **Fond pre vnútornú bezpečnosť** - nástroj pre finančnú podporu vonkajších hraníc a víz,
- **Fond pre vnútornú bezpečnosť** - nástroj pre finančnú podporu policajnej spolupráce, predchádzania a boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia

Uzneseniami vlády Slovenskej republiky č. 378 z 10. júla 2013 a č. 580 z 20. novembra 2014, boli určené príslušné orgány systému riadenia a kontroly fondov pre oblasť vnútorných záležitostí na roky 2014 – 2020 :

- **zodpovedný orgán** – Ministerstvo vnútra SR,
- **orgán auditu** – Ministerstvo financií SR.

Podľa popisu spoločného systému riadenia a kontroly fondov plnia úlohy jednotlivých orgánov systému riadenia kontroly nasledovné organizačné útvary MV SR a MF SR:

2.1.1. *Zodpovedný orgán*

V podmienkach MV SR vykonávajú úlohy Zodpovedného orgánu tieto útvary:

- **Odbor zahraničnej pomoci SEP MV SR (ZO-OZP),**
- **Organizačný odbor SEP MV SR (ZO-OO),**
- **Platobná jednotka (ZO-PJ)** – oddelenie financovania projektov Európskej únie odboru účtovníctva sekcie ekonomiky MV SR a oddelenie účtovníctva a štátna pokladnica odboru účtovníctva sekcie ekonomiky MV SR.

Zodpovedný orgán pri implementácii fondov plní úlohy v zmysle Popisu systému riadenia a kontroly, Systému finančného riadenia a ostatnej dokumentácie vypracovanej Zodpovedným orgánom.

Informácia o tom, v akom postavení bude Zodpovedný orgán vystupovať je obsahom každého národného programu, ktorý je schvaľovaný Európskou komisiou.

V rámci systému finančného riadenia sú v rámci fondov používané tieto typy platieb:

- a) platby pre prijímateľov a od prijímateľov sú realizované z účtu ZO-PJ, resp. na účet ZO-PJ vo forme preddavkových platieb v súlade s grantovou zmluvou, resp. interným predpisom a platieb na základe záverečného zúčtovania projektov (doplatok od ZO-PJ, resp. vratka na účet ZO-PJ, ktoré sú výsledkom rozdielu medzi poskytnutými preddavkami a schválenými oprávnenými výdavkami v rámci záverečného zúčtovania, resp. zúčtovania poskytnutého preddavku). V prípade zistenia nezrovnalosti príjem finančných prostriedkov od prijímateľov na účty jednotlivých fondov,
- b) platby na účet ZO-PJ z EK, resp. prevod finančných prostriedkov z účtu ZO-PJ na účet EK – príjem finančných prostriedkov predbežného financovania z EK, platba ročného zostatku z EK a platba konečného zostatku z EK, resp. odvod z účtu ZO-PJ na účet EK,

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

- c) odvod nezrovnalostí na účet EK realizuje ZO-PJ na základe odpočítania z najbližšie predkladanej finančnej správy príslušných fondov,
- d) platby z účtu ZO-PJ na úhradu výdavkov TA, resp. poskytnutie a zúčtovanie preddavkov v rámci realizácie výdavkov TA.

Na príjem a výdaj finančných prostriedkov fondov sú používané tieto účty:

Účet	IBAN účtu
Samostatný účet - Fond pre vnútornú bezpečnosť - policajná spolupráca, predchádzanie trestnej činnosti a krízové riadenie	SK48 8180 0000 0070 0052 5204
Samostatný účet - Fond pre vnútornú bezpečnosť – vonkajšie hranice a víza	SK11 8180 0000 0070 0052 5191
Samostatný účet - Fond pre azyl, migráciu a integráciu	SK33 8180 0000 0070 0052 5183
Samostatný účet – spoločný účet fondov pre oblasť vnútorných záležitostí (ďalej len „SÚ FpOVZ“)	SK64 8180 0000 0070 0058 4765

Na príjem a výdaj finančných prostriedkov spolufinancovania ŠR SR sú používané tieto účty:

Číslo účtu SK78 8180 0000 0070 0018 0023 – výdavkový rozpočtový účet slúži na prevod finančných prostriedkov spolufinancovania na SÚ FpOVZ

Číslo účtu SK22 8180 0000 0070 0045 8742 – Účet štátnych rozpočtových príjmov MV SR – sankcie za porušenie rozpočtovej disciplíny

2.1.2. Vládny audit

Vládny audit môže vykonávať Ministerstvo financií SR spolu s Úradom vládneho auditu u všetkých orgánov verejnej správy a osôb, ktorým sa poskytnú verejné financie. Postavenie a právomoci Ministerstva financií SR a Úradu vládneho auditu sú upravené zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tieto orgány vykonávajú vládny audit na úrovni prijímateľov v súlade so svojou pôsobnosťou a postupujú v súlade s Postupmi pre vládny audit štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo v platnom znení a k nim vydanými metodickými usmerneniami v platnom znení, ktoré sa primerane uplatňujú aj pre audit ostatných nástrojov finančnej pomoci poskytovanej SR zo zahraničia na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

2.1.3. Odbor Centrálny kontaktný útvar pre OLAF sekcia kontroly a prevencie korupcie Úradu vlády SR

Do systému oznamovania nezrovnalostí je zapojený tiež **Odbor Centrálny kontaktný útvar pre OLAF a boj proti korupcii Úradu vlády SR** (OCKÚ OLAF), ktorý je organizačným útvarom Sekcie kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády SR. Úlohou OCKÚ OLAF je koordinovať legislatívne, administratívne a operatívne činnosti s cieľom zabezpečiť ochranu finančných záujmov EÚ a za týmto účelom úzko spolupracovať s orgánmi a inštitúciami SR zapojenými do systému tejto ochrany – siete AFCOS (sieťoví partneri).

Jednou z významných úloh OCKÚ OLAF je prijímať, evidovať a monitorovať všetky zistené a odhalené porušenia pravidiel pri čerpaní finančných prostriedkov z fondov Európskej únie, ako aj podozrenia z ich porušovania (t.j. nezrovnalosti a podozrenia z nezrovnalostí); následne

nezrovnalosti analyzovať a nahlasovať Európskemu úradu pre boj proti podvodom /Európskej komisii.

2.1.4. Útvar vnútorného auditu MV SR

Útvar vnútorného auditu MV SR vykonáva, na základe žiadosti ZO a súhlasu ministra vnútra SR, vnútorný audit podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Štatútu útvaru vnútorného auditu MV SR v prípade, ak prijímateľ na základe výzvy ZO-PJ nevráti finančné prostriedky grantu v súlade s grantovou zmluvou. Závery vnútorného auditu vykonaného Útvaram vnútorného auditu MV SR sú podkladom pre vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti a podanie podnetu Úradu vládneho auditu na začatie správneho konania v súlade s pokynom MF SR č. MF/13619/2009-243.

2.1.5. Správne orgány – Úrad vládneho auditu

Úlohy Úradu vládneho auditu sú upravené zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2.1.6. Nezrovnalosť z hľadiska právnej úpravy EÚ

Právnym základom pre problematiku nezrovnalostí v rámci fondov sú základné právne akty zriaďujúce jednotlivé finančné nástroje fondov, a základné nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014.

Pod pojmom „**neoprávnený výdavok**“ sa rozumie výdavok, predložený prijímateľom na schválenie, ktorý nespĺňa podmienky oprávnenosti výdavkov v zmysle Pravidiel oprávnenosti. Pojem neoprávnený výdavok má dočasný charakter len v prípade, ak nie je podložený dodatočnou podpornou dokumentáciou, tzn. po doplnení podpornej dokumentácie prijímateľom môže byť zodpovedným orgánom preklasifikovaný na výdavok oprávnený. V prípade nedoloženia potrebnej dokumentácie k výdavku je prijímateľ povinný znášať finančný dopad vzniknutý týmto výdavkom z vlastných zdrojov.

Pod pojmom „**nezrovnalosť**“ sa pre fondy rozumie „akékoľvek porušenie ustanovení práva Európskej únie alebo vnútroštátneho práva, ktoré vyplýva z konania alebo opomenutia konania hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie všeobecného rozpočtu Európskej únie zaťažením všeobecného rozpočtu neoprávnenou výdavkovou položkou“, ktoré má definitívny charakter, tzn. nie je možné identifikovať ho ako neoprávnený výdavok v procese kontroly vykonávanej ZO (OZP, OO SEP a PJ).“

Za nezrovnalosť sa teda považuje porušenie právnych predpisov EÚ a/alebo právnych predpisov SR, prípadne porušenie grantovej zmluvy/interného predpisu, na základe ktorých boli prijímateľovi poskytnuté finančné prostriedky EÚ a SR.

Pod pojmom „**prvý správny alebo súdny nález**“ sa rozumie „prvé písomné hodnotenie, v rámci ktorého príslušný správny alebo súdny orgán dospel na základe konkrétnych skutočností k záveru, že došlo k nezrovnalosti, pričom tým nie je dotknutá možnosť, že v dôsledku ďalšieho priebehu správneho alebo súdneho konania bude prípadne potrebná korekcia tohto záveru alebo jeho zrušenie“.

„**Podozrenie z podvodu**“ je definované ako „nezrovnalosť, ktorá je podnetom na začatie správneho alebo súdneho konania na vnútroštátnej úrovni s cieľom určiť, či došlo k úmyselnému konaniu, najmä podvodu podľa čl. 1 ods. 1 písm. a) Dohovoru o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev“.

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

Dohovor vyhotovený na základe článku K.3 Zmluvy o Európskej únii o ochrane finančných záujmov Európskej únie, ktorý pre Slovenskú republiku nadobudol platnosť dňa 29. 12. 2006, definuje „**Podvod dotýkajúci sa finančných záujmov Európskej únie**“

- a) v súvislosti s **výdavkami**, ako každý úmyselný čin alebo opomenutie súvisiace s
- používaním alebo predkladaním nepravých, nesprávnych alebo neúplných výkazov alebo dokumentov,
 - nezverejnením informácií v rozpore s konkrétnou povinnosťou,
 - nesprávnym použitím týchto prostriedkov na iné účely, ako sú tie, na ktoré boli pôvodne vyčlenené, ktoré má za následok odcudzenie alebo protiprávne zadržanie finančných prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskej únie alebo z rozpočtov spravovaných Európskou úniou alebo v jej mene,
- b) v súvislosti s **príjmami**, ako každý úmyselný čin alebo opomenutie súvisiace s
- používaním alebo predkladaním nepravých, nesprávnych alebo neúplných výkazov alebo dokumentov,
 - nezverejnením informácií v rozpore s konkrétnou povinnosťou,
 - nesprávnym použitím právoplatne nadobudnutého zisku, ktoré má za následok nezákonný úbytok prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskej únie alebo z rozpočtov spravovaných Európskou úniou alebo v jej mene.

2.1.7. Nezrovnalosť z hľadiska právnej úpravy SR

Z pohľadu právnych predpisov SR môže nezrovnalosť vzniknúť najmä ako

- porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy“),
- trestný čin podľa zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (najmä trestný čin „Poškodovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev“, trestný čin „Subvenčného podvodu“ resp. trestný čin „Machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe“,
- porušenie ustanovení právnych predpisov EÚ o verejnom obstarávaní a zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- porušenie ustanovení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

2.1.8. Typy nezrovnalostí

Vo všeobecnosti je potrebné vo fáze zisťovania, preverovania nezrovnalostí a stanovenia konkrétnych postupov riešenia nezrovnalostí posudzovať najmä tieto aspekty:

- a) porušením akého právneho predpisu nezrovnalosť vznikla (napr. porušením ustanovení zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona, porušením ustanovení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, porušením ustanovení zákona č. 523/2004 Z. z. rozpočtových pravidlách verejnej správy), resp. či ide o porušenie grantovej zmluvy/interného predpisu,
- b) na úrovni akého subjektu nezrovnalosť vznikla (na úrovni prijímateľa, na úrovni ZO),
- c) v akej fáze implementácie sa nezrovnalosť vyskytla (pred uzavretím zmluvy/po uzavretí grantovej zmluvy/schválení interného predpisu, pred úhradou finančných prostriedkov/po úhrade finančných prostriedkov, pred ukončením realizácie aktivít projektu/po ukončení realizácie aktivít projektu),
- d) aký finančný dopad predstavuje nezrovnalosť (nezrovnalosť má/nemá finančný dopad na rozpočet EÚ alebo nezrovnalosť má/nemá finančný dopad na štátny rozpočet).

V tejto súvislosti je potrebné určiť typ nezrovnalosti:

A. Podľa vplyvu na systém riadenia a kontroly

Individuálna nezrovnalosť sa týka jedného projektu, resp. jednej alebo viacerých žiadostí o platbu v rámci jedného projektu.

Systémová nezrovnalosť má dopad na uplatňovanie systému riadenia a kontroly a predstavuje opakované chyby a nedostatky v uplatňovaných systémoch riadenia a kontroly, ktoré zabezpečujú vedenie účtovníctva a súlad s príslušnými právnymi predpismi EÚ.

B. Podľa finančného dopadu

Vzniknutá nezrovnalosť môže byť

- bez finančného dopadu (ktorú nie je možné finančne vyčíslieť, alebo ku ktorej nevzniká povinnosť vrátenia finančných prostriedkov od prijímateľa, resp. ZO-PJ),
- s finančným dopadom
 - na rozpočet SR (ktorú je možné finančne vyčíslieť, alebo ku ktorej vzniká povinnosť vrátenia finančných prostriedkov od prijímateľa, resp. ZO-PJ),
 - a/alebo na rozpočet EÚ (v prípade zahrnutia výdavkov do finančnej správy zasielanej EK v rámci žiadosti o vyplatenie ročného zostatku/konečného zostatku.

C. Podľa druhu zavinenia

Úmyselná nezrovnalosť - ide o také konanie/opomenutie konania zo strany subjektu zapojeného do finančného riadenia fondov, ktoré bolo vykonané za účelom obohatenia seba alebo iného subjektu v rozpore so všeobecne záväznými platnými predpismi alebo záväznými dokumentmi. Jedná sa taktiež o nezrovnalosť spôsobenú prijímateľom.

Nezrovnalosť z nedbanlivosti - ide o konanie/opomenutie konania zo strany subjektu zapojeného do finančného riadenia fondov spôsobené jeho nedbanlivosťou. Patria sem najmä chyby a omyly. Ide taktiež o nezrovnalosť spôsobenú prijímateľom.

D. Podľa priradenia kódu nezrovnalosti v kódovníku OLAF

Pri kvalifikácii typov nezrovnalostí sú používané kódy podľa kódovníka OLAF v súlade s platným Manuálom nahlasovania nezrovnalostí ÚV SR, časť Prílohy pre štrukturálne fondy a Kohézny fond, ktoré sa primerane vzťahujú aj na fondy na obdobie rokov 2014 - 2020.

2.2. Vznik nezrovnalosti

V nadväznosti na definíciu nezrovnalosti uvedenej v časti 2.2.1. a 2.2.2 nezrovnalosť vzniká konaním alebo opomenutím konania hospodárskeho subjektu, ktorým dochádza alebo by mohlo dôjsť k poškodeniu všeobecného rozpočtu EÚ a zároveň je týmto konaním alebo opomenutím konania porušené príslušné ustanovenie legislatívy EÚ a/alebo legislatívy SR.

Z časového hľadiska je potrebné z hľadiska nastaveného systému riadenia a kontroly fondov identifikovať, kedy bude takéto konanie označené na nezrovnalosť. V tejto súvislosti nezrovnalosť môže vzniknúť v priebehu implementácie projektu alebo po ukončení implementácie projektu v prípade zistenia:

- nezrovnalosti, ktoré boli predmetom prvého správneho alebo súdneho nálezu,
- nezrovnalosti, u ktorých bolo preukázané podozrenie z podvodu,
- nezrovnalosti, u ktorých sa predpokladajú následky mimo územia SR,
- nezrovnalosti, ktoré indikujú nový spôsob a nové praktiky páchania podvodu,

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

- nezrovnalosti na základe zistení orgánu auditu, resp. spolupracujúceho orgánu, Najvyššieho kontrolného úradu SR, Úradu pre verejné obstarávanie, Európskej komisiou, Európskeho dvora audítorov, OLAF-u.

Vo všetkých ostatných prípadoch ide o neoprávnený výdavok, ktorý Zodpovedný orgán neuzná za oprávnený v rámci kontroly žiadostí o platbu a žiadostí o záverečné zúčtovanie.

2.3. Zisťovanie nezrovnalostí – správa o zistenej nezrovnalosti

Na získavanie informácií, ktoré sú dôležité pre zisťovanie nezrovnalostí je potrebné využívať možnosti a nástroje na národnej úrovni. Prostredníctvom elektronickej komunikácie môže Zodpovedný orgán oznamovať podozrenia na neefektívne a neúčelné vynakladanie finančných prostriedkov EÚ a využiť informácie z e-mailovej adresy: nezrovnalosti@vlada.gov.sk.

Nezrovnalosť môže zistiť najmä:

- Zodpovedný orgán – odbor zahraničnej pomoci,
- Zodpovedný orgán – organizačný odbor, oddelenie kontroly verejného obstarávania a nezrovnalostí,
- Zodpovedný orgán – platobná jednotka,
- Prijímateľ, partner alebo tretí subjekt,
- Orgán auditu, spolupracujúce orgány,
- Kontrolné orgány v SR (NKÚ SR, ÚVO SR, ÚV SR, Útvar vnútorného auditu MV SR),
- Orgány auditu EK,
- Európsky dvor audítorov.

Za moment oficiálneho zistenia nezrovnalosti sa považuje **podpísanie/schválenie správy o zistenej nezrovnalosti** v nadväznosti na schválenie/prerokovanie/doručenie oficiálneho dokumentu podľa typu vykonanej kontroly/audit/overenia, resp. nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia vydaného v správnom konaní.

Zistenie nezrovnalosti sa oficiálne zdokumentuje na základe:

- Podpísania/schválenia správy z administratívnej kontroly / kontroly na mieste alebo správy z administratívnej finančnej kontroly / finančnej kontroly na mieste / kontroly verejného obstarávania;
- Doručenia čiastkovej správy z vnútorného auditu MV SR auditovanej osobe vrátane podpísanej/schválenej správy o zistenej nezrovnalosti;
- Doručenia správy z vnútorného auditu MV SR auditovanej osobe vrátane podpísanej/schválenej správy o zistenej nezrovnalosti;
- Doručenia čiastkovej správy z vládneho auditu auditovanej osobe vrátane podpísanej/schválenej správy o zistenej nezrovnalosti;
- Doručenia správy z vládneho auditu auditovanej osobe, v prípade ak neboli nedostatky uvedené v čiastkovej správe z vládneho auditu, vrátane podpísanej/schválenej správy o zistenej nezrovnalosti;
- Právoplatného rozhodnutia vydaného v správnom konaní vrátane podpísanej/schválenej správy o zistenej nezrovnalosti;
- Prerokovania protokolu o výsledku kontroly vykonanej NKÚ SR vrátane podpísanej/schválenej správy o zistenej nezrovnalosti;
- Prerokovania protokolu o výsledku kontroly vykonanej ÚVO;
- Prerokovania protokolu o výsledku kontroly podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov vrátane podpísanej/schválenej správy o zistenej nezrovnalosti;

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

- Právoplatného rozhodnutia ÚVO vrátane podpísanej/schválenej správy o zistenej nezrovnalosti;
- Doručenia správy z auditu EK, resp. Európskeho dvora audítorov vrátane podpísanej/schválenej správy o zistenej nezrovnalosti;
- Doručenia uznesenia o začatí trestného stíhania.

Správa o zistenej nezrovnalosti sa vypracúva len pre nezrovnalosti v zmysle nahlasovacej povinnosti podľa implementačných rozhodnutí (nad 10 000 EUR z prostriedkov EÚ alebo podozrenia z podvodu – podľa časti 2.7 tohto usmernenia). V ostatných prípadoch sú pohľadávky t.j. finančné prostriedky, ktoré musia byť odpočítané v príslušnej finančnej správe evidované v čiastkovej knihe dlžníkov.

Vzor správy o zistenej nezrovnalosti je prílohou Manuálu nahlasovania nezrovnalostí ÚV SR. Správy sú číslované priebežne a osobitne pre každý z orgánov, ktorý ich vypracúva. Jeden rovnopis správy uchováva subjekt, ktorý ju vypracoval, jeden originál zasiela Platobnej jednotke (odboru účtovníctva SE MV SR) a kópie zasiela ostatným príslušným orgánom fondov (ZO-OZP/ OA) a na vedomie OCKÚ OLAF.

2.4. Oznamovanie nezrovnalostí na národnej úrovni

2.4.1. *Nezrovnalosť zistí Zodpovedný orgán (OZP, OO alebo PJ)*

ZO (OZP alebo PJ) zistí nezrovnalosť

- a) primárne na základe vykonanej kontroly žiadostí o platbu (kontrola vecnej a finančnej správnosti) alebo počas kontroly na mieste, finančnej kontroly na mieste, kontroly verejného obstarávania, alebo na základe oznámenia prijatého od prijímateľa (podľa bodu 2.5.3). Pri zisťovaní, Zodpovedný orgán využíva informácie z externého kontaktného miesta: nezrovnalosti@vlada.gov.sk.,
- b) sekundárne ako orgán Zodpovedný za riešenie nezrovnalostí na národnej úrovni na základe kontrol iných kontrolných orgánov, ktorých protokoly sú doručené ZO (OZP alebo PJ). Na účely tohto usmernenia sa pod pojmom zistenie nezrovnalosti alebo podozrenia z nezrovnalosti Zodpovedným orgánom rozumie aj prípad, kedy sa ZO dozvie o porušení právnych predpisov na základe kontrol vykonaných NKÚ, Útvorom vnútorného auditu MV SR, EK a iných kontrolných orgánov, príp. rozhodnutí príslušných orgánov – napr. ÚVO alebo orgánov činných v trestnom konaní.

Podkladom na zistenie nezrovnalosti alebo podozrenie z nezrovnalosti **podľa bodu a)** je:

- výsledok z vykonanej kontroly vecnej správnosti žiadosti o platbu/žiadosti o záverečné zúčtovanie (dokument vypracovaný OZP a zasielaný PJ),
- Správa z administratívnej finančnej kontroly (vypracovaná PJ),
- Správa z kontroly verejného obstarávania (vypracovaná OO - OKVOaN v súčinnosti OZP),
- Správa z finančnej kontroly na mieste (vypracovaný OZP, PJ),
- vyhlásenie o overení výdavkov k žiadosti o platbu/žiadosti o záverečné zúčtovanie prijímateľovi (dokument vypracovaný PJ), ktorým je určená výška oprávnených výdavkov v rámci príslušnej žiadosti o platbu/žiadosti o záverečné zúčtovanie uznaná Zodpovedným orgánom.

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

Podkladom na zistenie nezrovnalosti alebo podozrenie z nezrovnalosti **podľa bodu b)** je:

- správa z vykonaného vnútorného auditu Útvárom vnútorného auditu MV SR podľa zákona č.357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- protokol o výsledku vykonanej kontroly NKÚ SR,
- protokol o výsledku vykonanej kontroly ÚVO,
- protokol o výsledku kontroly podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov,
- správa z vládneho auditu vykonaného orgánom auditu alebo spolupracujúcim orgánom,
- správa z auditu vykonaného príslušným generálnym riaditeľstvom EK, resp. Európskym dvorom audítorov alebo z vyšetrovania vykonaného OLAF-om alebo
- právoplatné uznesenie o začatí trestného stíhania doručené Zodpovednému orgánu.

ZO-OZP pri zistení nezrovnalosti v prípade podozrenia z podvodov, nezrovnalostí vyplývajúcich z odstúpenia od grantovej zmluvy/interného predpisu, systémových nezrovnalostí a ostatných nefinančných nezrovnalostí, vypracuje správu o zistenej nezrovnalosti, s uvedením či uvedená nezrovnalosť zahŕňa podozrenie z podvodu, do 15 pracovných dní odo dňa doručenia príslušného podkladu a zašle ZO-PJ, OA a prijímateľovi. Správu vypracúva poverený zamestnanec OZP a schvaľuje riaditeľ OZP.

ZO-PJ v súčinnosti s OZP pri zistení finančných nezrovnalostí, vypracuje správu o zistenej nezrovnalosti, s uvedením či uvedená nezrovnalosť zahŕňa podozrenie z podvodu, do 10 pracovných dní od zistenia nezrovnalostí prostredníctvom systému IMS na OCKÚ OLAF.

V prípade, že OKVOaN pri kontrole verejného obstarávania zistí podozrenie z podvodu, prípadne porušenie pravidiel obchodnej súťaže, neodkladne predloží zistenie ZO-OZP za účelom ďalšieho konania.

Prijímateľovi sa správa o zistenej nezrovnalosti nezasiela v prípade, ak ide o podozrenie zo spáchania trestného činu prijímateľom, pričom toto podozrenie je jediným dôvodom na základe ktorého bola nezrovnalosť zistená.

Pri schvaľovaní a zasielaní aktualizácií správ o zistených nezrovnalostiach sa postupuje rovnako ako pri prvom oznámení nezrovnalosti.

Po identifikácii nezrovnalosti následne zaistí, aby bol ku každej zistenej nezrovnalosti podliehajúcej nahlasovacej povinnosti (nezrovnalosť, ktorá presiahne sumu 10 000 EUR za zdroj EÚ, resp. závažná systémová nezrovnalosť) priradený príslušný kód nezrovnalosti podľa aktuálnej štruktúry kódov OLAF EK pre nezrovnalosti uvedených v časti Prílohy pre štrukturálne fondy a Kohézny fond Manuálu nahlasovania nezrovnalostí ÚV SR v platnom znení, ktoré sa primerane vzťahujú aj na fondy.

2.4.2. Nezrovnalosť zistí orgán auditu a spolupracujúce orgány

Vedúci auditorskej skupiny po ukončení čiastkového overovania/ukončení vládneho auditu zabezpečí, aby posúdenie nezrovnalosti bolo realizované podľa časti 2.2 a 2.3. tohto usmernenia. Po identifikácii nezrovnalosti následne zaistí, aby bol ku každej zistenej nezrovnalosti podliehajúcej nahlasovacej povinnosti (nezrovnalosť, ktorá presiahne sumu 10 000 EUR za zdroj EÚ, resp. závažná systémová nezrovnalosť) priradený príslušný kód nezrovnalosti podľa aktuálnej štruktúry kódov OLAF EK pre nezrovnalosti uvedených v časti Prílohy pre

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

štrukturálne fondy a Kohézny fond Manuálu nahlasovania nezrovnalostí ÚV SR v platnom znení, ktoré sa primerane vzťahujú aj na fondy.

Vedúci audítorskej skupiny vo vzťahu k nedostatkom zisteným počas vládneho auditu, zabezpečí:

- a) posúdenie/vyhodnotenie zistených nedostatkov, či sú zároveň aj nezrovnalosťami v zmysle nahlasovacej povinnosti; priradenie kódu nezrovnalosti v zmysle typológie nezrovnalostí podľa kódov OLAF EK. Príklady pri posudzovaní nedostatkov vyskytujúcich sa v rámci vládneho auditu a priradovaní vybraných kódov nezrovnalostí podľa štruktúry kódovníka OLAF EK sú uvedené v Manuáli nahlasovania nezrovnalostí ÚV SR v platnom znení,
- b) vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti ako súčasť spisu z vládneho auditu, s uvedením či uvedená nezrovnalosť zahŕňa podozrenie z podvodu,
- c) v prípade podozrenia z nezrovnalosti s finančným dopadom v akejkoľvek výške zaslanie čiastkovej resp. správy z vládneho auditu, podľa toho v ktorej správe podozrenie z nezrovnalosti s finančným dopadom bolo identifikované ZO-PJ elektronicky na stanovený e-mail z dôvodu, aby ZO-PJ vedel jednoznačne identifikovať druh platby v prípade ak prijímateľ vráti finančné prostriedky do dňa ukončenia vládneho auditu,
- d) predloženie správy z vládneho auditu/čiastkovej správy z vládneho auditu vrátane identifikovaných nezrovnalostí vykonaných orgánom auditu, resp. spolupracujúcimi orgánmi ZO-PJ v elektronickej forme na stanovený e-mail najneskôr do 15. kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca po mesiaci v termíne, v ktorom bola správa z vládneho auditu/čiastková správa z vládneho auditu doručená auditovanej osobe,
- e) vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti na základe vykonaného vládneho auditu a predloženie správy o zistenej nezrovnalosti v písomnej forme ZO-PJ a ZO-OZP najneskôr do 15. kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca po mesiaci, v ktorom bola správa z vládneho auditu/čiastková správa z vládneho auditu doručená auditovanej osobe,
- f) predloženie všetkých aktualizácií správy o zistenej nezrovnalosti oznámených podľa písm. d) a e) na základe vykonaného vládneho auditu a predloženie správy o zistenej nezrovnalosti v písomnej forme ZO-PJ a ZO-OZP najneskôr do 15. kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca po mesiaci, v ktorom bola správa z vládneho auditu/čiastková správa z vládneho auditu doručená auditovanej osobe.

V prípade identifikovania nezrovnalostí v rámci čiastkovej správy z vládneho auditu/správy z vládneho auditu, vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti, s uvedením či uvedená nezrovnalosť zahŕňa podozrenie z podvodu, zabezpečuje člen audítorskej skupiny, ktorého určí vedúci audítorskej skupiny, resp. člen audítorskej skupiny, ktorý danú nezrovnalosť zistil. Pred podpisom správy o zistenej nezrovnalosti vedúci audítorskej skupiny správu o zistenej nezrovnalosti odsúhlasuje e-mailom. Správu o zistenej nezrovnalosti následne podpisuje člen audítorskej skupiny a schvaľuje ju vedúci audítorskej skupiny.

V prípade, že správu o zistenej nezrovnalosti vypracuje vedúci audítorskej skupiny, schvaľuje ju riaditeľ odboru medzinárodných zdrojov sekcie auditu a kontroly MF SR (orgánu auditu). Orgán auditu a spolupracujúce orgány postupujú pri schvaľovaní a zasielaní aktualizácií správ o zistených nezrovnalostiach rovnako ako pri prvom oznámení nezrovnalosti.

2.4.3. Nezrovnalosť zistí prijímateľ

Prijímateľ má povinnosť v rámci predkladania žiadostí o platbu/žiadostí o záverečné zúčtovanie informovať Zodpovedný orgán o nezrovnalostiach, ktoré vznikli v priebehu implementácie

projektu. Uvedená povinnosť pre každého prijímateľa je zakomponovaná ako zmluvná podmienka v grantových zmluvách/interných predpisoch. Ak prijímateľ zistí nezrovnalosť súvisiacu s projektom, je povinný túto nezrovnalosť bezodkladne oznámiť ZO a zároveň mu predložiť príslušné dokumenty týkajúce sa tejto nezrovnalosti. V grantovej zmluve/internom predpise je stanovený termín plnenia vyššie uvedenej povinnosti pre prijímateľa.

2.4.4. Oznamovanie podozrení z podvodu

Nesprávne alebo neoprávnené použitie finančných prostriedkov Európskej únie poskytovaných prijímateľom môže viesť k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu podľa Trestného zákona.

V zmysle § 3 ods. 2 Trestného poriadku štátne orgány, vyššie územné celky, obce a iné právnické osoby sú povinné bez meškania oznamovať orgánom činným v trestnom konaní skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin a včas vybavovať dožiadania orgánov činných v trestnom konaní a súdov.

2.5. Evidencia nezrovnalostí

Na základe doručených správ o zistených nezrovnalostiach, **s uvedením či uvedená nezrovnalosť zahŕňa podozrenie z podvodu**, a príslušnej dokumentácie vypracúva ZO-PJ zoznam nezrovnalostí, vrátane aktualizácií a riešenia nezrovnalostí, vo formáte MS Excel, ktorý je umiestnený na spoločnom serveri ZO-PJ, OÚ – Oddelenie financovania projektov EÚ. Archivácia bude zabezpečená v súlade s registratúrnym poriadkom MV SR. Zoznam nezrovnalostí ZO-PJ zasiela na vedomie ZO-OZP a OA polročne vždy do 15. kalendárneho dňa po uplynutí príslušného polroka.

2.6. Oznamovanie nezrovnalostí EK

SR je povinná oznamovať EK

- nezrovnalosti, ktoré boli predmetom správneho alebo súdneho konania,
- nezrovnalosti, u ktorých bolo preukázané podozrenie z podvodu,
- nezrovnalosti, u ktorých boli zistené alebo sa predpokladajú následky mimo územia SR,
- nezrovnalosti, ktoré indikujú nový spôsob a nové praktiky spáchania podvodu (nové praktiky, nový spôsob páchania, ktoré sa doposiaľ vo všeobecnosti neobjavili a nie sú upravené v kódovníku OLAF EK),
- nezrovnalosti, ktorých finančný dopad prevyšuje sumu 10 000 eur,
- závažné systémové nezrovnalosti.

ZO-OZP zabezpečuje oznamovanie Európskej komisii:

- všetkých nezrovnalostí, ktoré boli predmetom prvotného správneho alebo súdneho nálezu (bez ohľadu na to, či v dôsledku ďalšieho správneho alebo súdneho konania bude toto rozhodnutie zmenené alebo zrušené),
- o postupoch pri riešení všetkých oznámených nezrovnalostí a o závažných zmenách, ktoré z nich vyplývajú.

Okrem prípadov podozrenia z podvodu sa nemusia oznamovať:

- prípady, keď sa nezrovnalosti týkajú súm nižších ako 10 000 eur, ktoré možno účtovať všeobecnému rozpočtu ES,

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

- prípady, keď nezrovnalosť spočíva výlučne v úplnom alebo čiastočnom neuskutočení projektu v dôsledku konkurzného konania prijímateľa,
- prípady, na ktoré ZO upozornil prijímateľ dobrovoľne a skôr ako to zistil ZO, pred alebo po zaplatení príspevku zo zdrojov fondu alebo ŠR,
- prípady, ktoré zistil a napravil ZO pred zaplatením príspevku zo zdrojov fondu alebo štátneho rozpočtu prijímateľovi a pred zahrnutím príslušných výdavkov do finančnej správy predkladaných EK.

Oznamovanie nezrovnalostí na EK vykonáva ZO prostredníctvom príslušnej časti finančnej správy. V správe ZO uvádza nezrovnalosti, ktoré sú oznámené prvýkrát a informácie o prijatých akýchkoľvek nápravných opatreniach o už oznámených nezrovnalostiach s popisom, o aký typ nezrovnalosti ide.

V prípade podozrenia z nezrovnalosti alebo zistenia nezrovnalosti na základe vykonaného auditu príslušným generálnym riaditeľstvom EK, resp. Európskym dvorom audítorov alebo vykonaného vyšetrovania Európskeho úradu pre boj proti podvodom, správu o zistenej nezrovnalosti vypracuje Zodpovedný orgán, ktorý ju bezodkladne, najneskôr do 15 kalendárnych dní od predloženia oficiálnych dokumentov EK, Európskeho dvora audítorov alebo Európskeho úradu pre boj proti podvodom alebo podľa stanovených podmienok v týchto dokumentoch zašle prijímateľovi alebo partnerovi.

V súvislosti s ďalším riešením nezrovnalosti zistenej na základe vykonaného auditu príslušným generálnym riaditeľstvom EK, resp. Európskym dvorom audítorov Zodpovedný orgán v lehote do dvoch mesiacov od predloženia predbežných záverov z auditu EK zabezpečí predloženie pripomienok EK, v kópii orgánu auditu.

Ak EK navrhne finančnú opravu na základe extrapolácie alebo paušálnej sadzby, Zodpovedný orgán má príležitosť preukázať na základe preskúmania dotknutej dokumentácie, že rozsah nezrovnalosti je menší ako je vyhodnotenie EK. Po dohode s EK môže Zodpovedný orgán odporučne obmedziť rozsah preskúmania dotknutej dokumentácie a s výnimkou odôvodnených prípadov môže byť lehota preskúmania predĺžená o najviac dva mesiace.

Pokiaľ Zodpovedný orgán neakceptuje predbežné závery k zisteniam EK, v záujme potvrdenia, že EK disponuje všetkými relevantnými a dostupnými informáciami pre prijatie rozhodnutia o uplatnení finančnej opravy, bude Zodpovedný orgán pozvaný na vypočutie EK. V prípade, že Zodpovedný orgán a EK dospeje v rámci vypočutia k vzájomnej dohode, finančné prostriedky uvoľnené z uplatnenej finančnej opravy (nezrovnalosti s finančným dopadom na rozpočet EÚ) môžu byť opätovne použité do 31. decembra 2023 na účely realizácie národných programov.

EK prijme rozhodnutie k finančnej oprave v lehote do 6 mesiacov, ktorá začne plynúť

- odo dňa uskutočneného vypočutia členského štátu alebo
- dva mesiace od dátumu písomného pozvania členského štátu na vypočutie v prípade, ak sa vypočutie neuskutoční.

Predmetnú správu zasiela ZO-OZP na vedomie odboru Centrálny kontaktný útvar OLAF a odboru boja proti korupcii sekcie kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády SR ako Centrálnemu kontaktnému bodu pre OLAF. OCKÚ OLAF na základe Dohody o spolupráci medzi Európskym úradom pre boj proti podvodom a sekciou kontroly a boja proti korupcii ÚV SR o. i. úloh v zmysle Dohody, poskytuje OLAF súčinnosť pri administratívnom vyšetrovaní, z tohto dôvodu je nevyhnutné zabezpečiť vzájomnú informovanosť o vzniknutých nezrovnalostiach fondov.

Zároveň ZO-OZP bezodkladne informuje OCKÚ OLAF v osobitnej správe¹ o všetkých nezrovnalostiach, ktoré sú predmetom trestného konania a následne o ďalšom vývoji u takýchto nezrovnalostí.

SR a EK prijímajú všetky potrebné opatrenia, aby zabránili akémukoľvek neoprávnenému prezradeniu informácií alebo prístupu k informáciám vo veci nahlasovania/oznamovania nezrovnalostí a k informáciám zhromaždených EK v priebehu jej kontrol priamo na mieste. Informácie vo veci nahlasovania nezrovnalostí sa nesmú zasielať iným osobám, ako osobám v SR alebo v rámci inštitúcií EÚ, ktorých povinnosti vyžadujú, aby k nim mali prístup, pokiaľ s tým SR poskytujúca takéto informácie výslovne nesúhlasila.

3. POSTUPY RIEŠENIA NEZROVNALOSTÍ

V podmienkach Slovenskej republiky za riešenie nezrovnalostí v rámci fondov zodpovedá ZO-PJ. Na účely ďalšieho riešenia nezrovnalostí je nevyhnutná súčinnosť subjektov zapojených do systému riadenia a kontroly fondov na národnej úrovni. Pri oznamovacej povinnosti je potrebné použiť formu štandardizovaného formulára - Správa o zistenej nezrovnalosti.

Za moment odstránenia nezrovnalosti sa považuje dátum pripísania finančných prostriedkov na príslušnom účte poskytovateľa, v prípade uzatvorenia dohody o splátkach je nezrovnalosť vysporiadaná dňom pripísania poslednej dohodnutej splátky alebo vyhodnotenie splnenia účinných nápravných opatrení na nápravu zistených nedostatkov, resp. predchádzanie vzniku nezrovnalostí uvedených v správe o splnení opatrení na nápravu zistených nedostatkov.

3.1. Riešenie nezrovnalosti zistenej ZO-OZP, OO a ZO-PJ

3.1.1. *Postup riešenia nezrovnalostí s finančným dopadom pred podaním žiadosti o platbu ročného / konečného zostatku EK*

V prípade, ak ide o nezrovnalosť s finančným dopadom ZO-PJ zabezpečí, aby bola nezrovnalosť odpočítaná zo sumy schválených oprávnených výdavkov. Vysporiadanie nezrovnalosti realizuje ZO-PJ v rámci záverečného zúčtovania projektu (zniži záverečnú platbu pre prijímateľa o sumu nezrovnalosti, resp. prijímateľ vráti na určený účet ZO-PJ sumu zvýšenú o nezrovnalosť).

Po zistení a zdokumentovaní nezrovnalosti s finančným dopadom pred podaním žiadosti o platbu ročného / konečného zostatku EK ZO-PJ na základe správy o zistenej nezrovnalosti vypracuje do 15 kalendárnych dní odo dňa zistenia nezrovnalosti **žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov** a zašle ju prijímateľovi. **To neplatí v prípade zistenia nezrovnalosti**, ktorá sa týka podozrenia zo spáchania trestného činu prijímateľom ak toto je jediným dôvodom na základe ktorého bola nezrovnalosť zistená - žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov sa do ukončenia trestného konania nevystavuje a nezasiela dotknutým subjektom. Týmto nie je dotknuté oprávnenie ZO, v prípade zistenia nedostatku, pozastaviť platby.

V prípade, ak prijímateľ v určenom termíne neuhradí predpísanú sumu, ZO-PJ spracuje celú dokumentáciu a požiada Útvar vnútorného auditu MV SR o vnútorný audit podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov príslušného projektu. Po doručení správy z vykonaného vnútorného auditu ZO-PJ celú dokumentáciu vrátane správy o zistenej nezrovnalosti zašle úradu vládneho auditu na ďalšie vymáhanie v súlade s pokynom MF SR č. MF/13619/2009-243. V predmetnom procese treba

¹ Pod osobitnou správou sa rozumie oficiálny list s prílohou Správy o zistenej nezrovnalosti a relevantný dokument (napr. uznesenie o začatí trestného stíhania, právoplatný rozsudok atď.)

postupovať tak, aby sa rozhodnutie o vymáhaní prijalo bez zbytočného odkladu a bolo riadne zaznamenané.

Nezrovnalosť, ktorá je zároveň porušením finančnej disciplíny spájajúcim sa s povinnosťou odvodu, resp. vrátenia verejných prostriedkov, možno vymáhať v správnom konaní. Povinnosť vrátiť finančné prostriedky zo vzniknutej nezrovnalosti, ktorá je zároveň porušením finančnej disciplíny, uloží sa prijímateľovi rozhodnutím vydaným v správnom konaní. V rozhodnutí, ktoré vydá Úrad vládneho auditu alebo MF SR v správnom konaní, je určená lehota na vrátenie finančných prostriedkov. V prípade, ak prijímateľ nevráti vyčíslenú sumu podľa rozhodnutia v stanovenej lehote, Úrad vládneho auditu zabezpečí postup podľa časti 3.8. Vymáhanie nezrovnalosti tohto usmernenia.

3.1.2. Postup riešenia nezrovnalostí s finančným dopadom po podaní žiadosti o platbu ročného / konečného zostatku EK

Pri nezrovnalosti s finančným dopadom po podaní žiadosti o platbu ročného / konečného zostatku na EK ZO-PJ na základe správy o zistenej nezrovnalosti zašle prijímateľovi do 15 kalendárnych dní odo dňa zistenia nezrovnalosti **žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov**. ZO-PJ vykoná korekciu schválených oprávnených výdavkov projektu a opravu záverečného zúčtovania projektu.

To neplatí v prípade zistenia nezrovnalosti, ak podozrenie zo spáchania trestného činu prijímateľom je jediným dôvodom, na základe ktorého bola nezrovnalosť zistená - žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov sa do ukončenia trestného konania nevystavuje a nezasiela dotknutým subjektom.

Na základe správy o zistenej nezrovnalosti ZO-PJ vypracuje podklad na zaúčtovanie pohľadávky voči prijímateľovi v súlade s postupom uvedeným v Manuáli PJ. Ak na základe písomného oznámenia prijímateľ nevykoná odvod na účet príslušného fondu a štátneho rozpočtu do stanoveného termínu ZO-PJ bude zasielať prijímateľovi opätovnú výzvu na zaplatenie. V prípade, ak prijímateľ uhradí dlžnú sumu v stanovenom termíne, ZO-PJ spracuje podklad na odúčtovanie pohľadávky voči prijímateľovi.

V prípade, ak prijímateľ v určenom termíne neuhradí sumu vyčíslenej nezrovnalosti ZO-PJ skompletizuje podklady, ktoré preukazujú vznik nezrovnalosti (ktorá je zároveň porušením finančnej disciplíny spájajúcim sa s povinnosťou odvodu) v zmysle aktuálneho Pokynu Ministerstva financií SR k spôsobu a rozsahu predkladania výsledkov kontrol a vládnych auditov oznámených kontrolnými orgánmi a auditujúcimi orgánmi oprávnenými vykonať finančné kontroly, vládne audity a kontroly nakladania s verejnými prostriedkami pre zabezpečenie správneho konania a zašle ich spolu s podnetom na začatie správneho konania Úradu vládneho auditu. Povinnosť vrátiť finančné prostriedky zo vzniknutej nezrovnalosti, ktorá je zároveň porušením finančnej disciplíny sa uloží prijímateľovi rozhodnutím vydaným v správnom konaní, ktoré nadobudlo právoplatnosť. V rozhodnutí, ktoré vydá Úrad vládneho auditu alebo MF SR v správnom konaní je určená lehota na vrátenie finančných prostriedkov. V predmetnom procese treba postupovať tak, aby sa rozhodnutie o vymáhaní prijalo bez zbytočného odkladu a bolo riadne zaznamenané.

V prípade ak ide o nezrovnalosť s finančným dopadom po podaní výročnej správy na EK, (nezrovnalosť môže identifikovať prijímateľ, NKÚ SR, EK, EDA, OA resp. spolupracujúce orgány, ÚVO, príp. ďalšie príslušné kontrolné orgány) ZO-PJ písomne informuje EK v najbližšej správe predkladanej EK za príslušný fond s odkazom na výročnú správu pre príslušný fond o postupoch zavedených s ohľadom na všetky oznámené nezrovnalosti a o závažných zmenách, ktoré z nich vyplývajú.

3.2. Riešenie nezrovnalosti zistenej OA**3.2.1. *Postup riešenia nezrovnalostí s finančným dopadom pred podaním žiadosti o platbu ročného / konečného zostatku EK***

Ak auditovaná osoba vráti neoprávnene použité finančné prostriedky podľa § 31 ods. 1 písm. b), c), d) z. č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov do dňa ukončenia vládneho auditu, vrátenie neoprávnene použitých prostriedkov po overení orgánom auditu/spolupracujúcim orgánom sa uvedie v čiastkovej správe z vládneho auditu/správe z vládneho auditu. ZO-PJ zabezpečí zníženie oprávnených výdavkov na projekt na základe predloženej čiastkovej správy z vládneho auditu/správy z vládneho auditu.

V prípade ak auditovaná osoba nevráti neoprávnene použité finančné prostriedky do dňa ukončenia vládneho auditu, vedúci audítorskej skupiny do 15. kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca po mesiaci, v ktorom bola správa z vládneho auditu/čiastková správa z vládneho auditu doručená auditovanej osobe, zabezpečí vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti a jej zaslanie spolu s ďalšou dokumentáciou Úradu vládneho auditu v zmysle aktuálneho Pokynu Ministerstva financií SR k spôsobu a rozsahu predkladania výsledkov kontrol a vládnych auditov oznámených kontrolnými orgánmi a auditujúcimi orgánmi oprávnenými vykonať finančné kontroly, vládne audity a kontroly nakladania s verejnými prostriedkami pre zabezpečenie správneho konania.

3.2.2. *Postup riešenia nezrovnalostí s finančným dopadom po podaní žiadosti o platbu ročného / konečného zostatku EK*

Ak auditovaná osoba vráti neoprávnene použité finančné prostriedky podľa § 31 ods. 1 písm. b), c), d) z. č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov do dňa ukončenia vládneho auditu, vrátenie neoprávnene použitých prostriedkov po overení orgánom auditu/spolupracujúcim orgánom uvedie v čiastkovej správe z vládneho auditu/správe z vládneho auditu. Na základe predloženej čiastkovej správy z vládneho auditu/správy z vládneho auditu ZO-PJ vykoná korekciu schválených oprávnených výdavkov na projekt, opravu záverečného zúčtovania projektu a zároveň zabezpečí, aby sa suma neoprávnených výdavkov odpočítala z ďalšej žiadosti o platbu ročného / konečného zostatku predkladanej EK.

V prípade ak auditovaná osoba nevráti neoprávnene použité finančné prostriedky do dňa ukončenia vládneho auditu, vedúci audítorskej skupiny do 15. kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca po mesiaci, v ktorom bola správa z vládneho auditu/čiastková správa z vládneho auditu doručená auditovanej osobe, zabezpečí vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti a jej zaslanie spolu s ďalšou dokumentáciou Úradu vládneho auditu a ZO PJ v zmysle aktuálneho Pokynu Ministerstva financií SR k spôsobu a rozsahu predkladania výsledkov kontrol a vládnych auditov oznámených kontrolnými orgánmi a auditujúcimi orgánmi oprávnenými vykonať finančné kontroly, vládne audity a kontroly nakladania s verejnými prostriedkami pre zabezpečenie správneho konania. ZO-PJ zabezpečí následnú korekciu schválených oprávnených výdavkov na projekt a opravu záverečného zúčtovania projektu a zároveň odpočítanie tejto sumy z ďalšej finančnej správy predkladanej EK.

3.2.3. *Postup zisťovania a oznamovania systémových nezrovnalostí*

Pri závažných systémových nezrovnalostiach sa postupuje podľa časti 2.4. a 2.5. tohto usmernenia.

3.3. Riešenie nezrovnalosti zistenej iným subjektom

V prípade zistenia nezrovnalosti iným subjektom na základe oznámenia vzniknutej nezrovnalosti formou doručenia príslušného dokumentu, preukazujúceho zistenie nezrovnalosti, vypracuje ZO-OZP správu o zistenej nezrovnalosti, ktorú bezodkladne zašle ZO-PJ, OA a prijímateľovi. Správa o zistenej nezrovnalosti sa prijímateľovi nezasiela v prípade, že vo veci začali konať orgány činné v trestnom konaní. Zároveň je ZO-PJ povinná zistenú nezrovnalosť zaevidovať a riešiť v súlade s postupmi podľa časti 3.1 tohto usmernenia.

3.4. Riešenie podozrení z podvodu

Za vyšetrovanie a stíhanie podvodov je v rámci SR zodpovedná NaKA, ktorej Zodpovedný orgán poskytne všetku nevyhnutnú súčinnosť. NaKA koná na základe písomného podnetu Zodpovedného orgánu. NaKA vyhodnocuje, či došlo k naplneniu skutkovej podstaty v lehote 30 dní. Ak áno následne sa začína trestné stíhanie. V prípade, že NaKA konštatuje, že nedošlo k trestnému činu (skutok sa nestal), Zodpovedný orgán klasifikuje podozrenie z podvodu ako nezrovnalosť a informuje OCKÚ OLAF prostredníctvom správy o zistenej nezrovnalosti. V prípade vzniku podozrenia z podvodu s finančným dopadom, Zodpovedný orgán vymáha dlžnú sumu na základe potvrdeného podozrenia z podvodu. V prípade, že je podozrenie z podvodu potvrdené, prijímateľ je na podnet Zodpovedného orgánu vedený v Centrálnej databáze vylúčených subjektov, nemôže sa viac uchádzať o granty prostriedkov fondov a je voči nemu začaté trestné stíhanie (Usmernenie k predchádzaniu a boju proti podvodom fondov pre oblasť vnútorných záležitostí,.).

3.5. Riešenie nezrovnalostí, ktoré sú porušením postupov verejného obstarávania

V prípade ak ZO-OO identifikuje porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania upravených v zákone o verejnom obstarávaní, resp. porušenie pravidiel stanovených v legislatíve SR a EÚ, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok VO, ZO-PJ vyzve prijímateľa, na základe správy z PFK verejného obstarávania, aby vrátil poskytnuté finančné prostriedky, prípadne ich časť. V prípade podozrenia z podvodu, prípadne porušenia pravidiel obchodnej súťaže, neodkladne predloží zistenie ZO-OZP za účelom ďalšieho konania.

Ak prijímateľ neodvedie včas a v určenej výške finančné prostriedky v rozsahu nezrovnalosti, ZO-PJ postúpi celú dokumentáciu kancelárii ministra vnútra SR na zabezpečenie vymáhania pohľadávky.

V prípade, že ÚVO v rámci svojej kontrolnej činnosti zistí porušenie zákona o verejnom obstarávaní po podpise zmluvy a daný kontrolovaný projekt je financovaný z rozpočtu EÚ, ide o nezrovnalosť.

3.6. Finančné vysporiadanie nezrovnalosti

Za vysporiadanie nezrovnalosti sa považuje:

- a) pripísanie finančných prostriedkov na príslušný účet poskytovateľa. V prípade uzavretia dohody o splátkach je nezrovnalosť vysporiadaná dňom pripísania poslednej dohodnutej splátky,
- b) splnenie účinných nápravných opatrení na nápravu zistených nedostatkov.

3.6.1. *Vysporiadanie finančných prostriedkov na základe grantovej zmluvy alebo interného predpisu*

V rámci fondov je možné vysporiadať finančné vzťahy **vrátením** finančných prostriedkov na príslušné účty alebo započítaním v rámci projektu.

Vysporiadanie finančných prostriedkov je možné vykonať vzájomným započítaním pohľadávok (§ 580 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka) v rámci jedného projektu prijímateľa avšak **započítavaná suma** (pohľadávka ZO-PJ voči prijímateľovi) musí byť **nižšia/rovná** ako suma záväzku ZO-PJ voči prijímateľovi.

V prípade uplatnenia vrátenia finančných prostriedkov prijímateľom v súlade s podmienkami uvedenými v GZ/IP, ZO-PJ zašle prijímateľovi žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov. V žiadosti ZO-PJ uvedie, akú sumu finančných prostriedkov je prijímateľ povinný vrátiť v členení podľa zdrojov (zdroje z prostriedkov EÚ a prostriedkov ŠR SR) a čísla účtov, na ktoré je prijímateľ povinný uvedené prostriedky odvieť.

V prípade, ak prijímateľ finančné prostriedky nevráti v určenej výške a stanovenom termíne, ZO-PJ zašle prijímateľovi výzvu na vrátenie určenej sumy s novým termínom na úhradu. Ak prijímateľ nevráti vyčíslenú sumu finančných prostriedkov v stanovenom termíne, odstúpi ZO-PJ spisový materiál na Útvar vnútorného auditu MV SR na vykonanie vnútorného auditu podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Po vykonaní vnútorného auditu MV SR a doručení správy o výsledku vnútorného auditu spracuje ZO-PJ správu o nezrovnalosti a následne vypracuje podnet na začatie správneho konania a spolu so Správou o zistenej o nezrovnalosti a s dokumentáciou v zmysle aktuálneho Pokynu MF SR k spôsobu a rozsahu predkladania výsledkov kontrol a vládnych auditov oznámených kontrolnými orgánmi a auditujúcimi orgánmi oprávnenými vykonať finančné kontroly, vládne audity a kontroly nakladania s verejnými prostriedkami pre zabezpečenie správneho konania ju zašle Úradu vládneho auditu, ktorý môže začať správne konanie.

Osobitným prípadom riešenia nezrovnalosti zo strany ZO je **odstúpenie od grantovej zmluvy/interného predpisu**. Od GZ môže prijímateľ alebo ZO odstúpiť v prípadoch, ktoré ustanovuje GZ (napr. v prípadoch podstatného porušenia GZ,) a ďalej v prípadoch, ktoré ustanovujú právne predpisy EÚ.

V súvislosti s odstúpením od zmluvy/interného predpisu je možné vykonať vnútorný audit MV SR podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, napríklad na účely overenia dodržania zmluvných podmienok v čase platnosti zmluvy. V súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov je potrebné zvážiť efektívnosť takéhoto overovania v prípade, ak sa odstúpilo od zmluvy, vzhľadom na skutočnosť, že prijímateľ je povinný všetky poskytnuté verejné prostriedky vrátiť. Zároveň nie je v rozpore so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy ani v rozpore so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov, aby podnetom na začatie správneho konania bol podnet fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá nie je kontrolným orgánom alebo orgánom dozoru štátu.

Ak dôjde k odstúpeniu od zmluvy o poskytnutí grantu, je prijímateľ povinný vrátiť ZO grant vyplatený do času odstúpenia od GZ. **V prvom rade je potrebné riešiť vrátenie poskytnutého plnenia po odstúpení od zmluvy prostredníctvom občiansko-súdneho konania zo strany účastníkov zmluvného vzťahu**. V druhom rade, ak súd rozhodne v neprospech ZO, ale došlo k individuálnym porušeniam finančnej disciplíny pri používaní verejných prostriedkov, za ktoré nesie prijímateľ objektívnu zodpovednosť, ZO-PJ vypracuje žiadosť o začatie správneho konania a spolu so Správou o zistenej o nezrovnalosti a s dokumentáciou v zmysle aktuálneho Pokynu MF SR k spôsobu a rozsahu predkladania výsledkov kontrol a vládnych auditov oznámených kontrolnými orgánmi a auditujúcimi orgánmi oprávnenými vykonať finančné kontroly, vládne audity a kontroly nakladania s verejnými prostriedkami pre zabezpečenie správneho konania ju

zašle Úradu vládneho auditu, ktorá môže začať správne konanie vo veci konkrétneho porušenia finančnej disciplíny a uložiť príslušné sankcie v závislosti od toho, pod akú skutkovú podstatu porušenia finančnej disciplíny možno konanie prijímateľa subsumovať. Uložením sankcie sa však nemusí zabezpečiť vrátenie finančných prostriedkov celého príspevku, ktoré sa majú vrátiť na základe odstúpenia od zmluvy. Výška vrátenej sumy závisí od konkrétnych okolností prípadu a charakteru uložených sankcií (odvod, penále, pokuta).

3.6.2. Prijatie účinných nápravných opatrení na odstránenie nezrovnalosti identifikovaných auditom EK

V nadväznosti na zistenia auditorskej misie EK so zameraním na overenie efektívneho fungovania systémov riadenia a kontroly, audítori EK predkladajú Zodpovednému orgánu návrh správy z auditu. V súlade s čl. 58 a 59 nariadenia Rady č. 966/2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet EÚ Slovenská republika primárne zodpovedá za prijatie a nastavenie takých pravidiel a postupov implementácie pomoci EÚ, resp. funkčného systému riadenia a kontroly, ktoré sú v súlade s legislatívou EÚ a zabezpečia ochranu finančných záujmov EÚ. V tejto súvislosti ZO-OZP predkladá k jednotlivým zisteniam a k návrhu vyčíslených finančných opráv oficiálne stanovisko v lehote do dvoch mesiacov odo dňa doručenia návrhu správy z auditu v slovenskom jazyku, v kópii OA.

Ak EK navrhne finančnú opravu na základe extrapolácie alebo paušálnej sadzby, Zodpovedný orgán má možnosť preukázať skutočnosti, ktoré vyvrátia zistenia audítorov EK, rozsah a závažnosť nezrovnalosti alebo preukáže nižšiu skutočnú finančnú stratu alebo riziko ohrozenia fondov EÚ. Pokiaľ ZO-OZP nepredloží stanovisko v určenej lehote alebo predloží stanovisko s návrhom opatrení na odstránenie nedostatkov, resp. akčný plán na odstránenie nedostatkov v systéme riadenia a kontroly, ktoré audítori EK posúdia ako nedostatočné/neúčinné alebo neakceptovateľné na účely nápravy nežiaduceho stavu, Európska komisia pristúpi k vykonaniu finančných opráv formou uplatnenia extrapolácie alebo paušálnej sadzby.

3.7. Správne konanie

Ak prijímateľ nevráti/nevysporiada požadovanú sumu zodpovedajúcu výške nezrovnalosti, ktorá je zároveň porušením finančnej disciplíny, na uvedený účet vedený v Štátnej pokladnici v lehote² určenej zmluvou/žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov, ZO-PJ písomne oznámi túto skutočnosť Úradu vládneho auditu a súčasne zabezpečí predloženie výsledkov vnútorného auditu MV SR podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov vrátane správy o zistenej nezrovnalosti.

Úrad vládneho auditu predložené materiály posúdi, či a do akej miery sú splnené zákonné podmienky pre začatie správneho konania vo veci porušenia finančnej disciplíny zo strany prijímateľa. V odôvodnených prípadoch Úrad vládneho auditu začne správne konanie.

Povinnosť vrátiť finančné prostriedky zo vzniknutej nezrovnalosti, ktorá je zároveň porušením finančnej disciplíny spojeným s odvodom finančných prostriedkov, sa uloží prijímateľovi rozhodnutím vydaným v správnom konaní, ktoré nadobudlo právoplatnosť. V rozhodnutí, ktoré vydá Úrad vládneho auditu alebo MF SR v správnom konaní je určená lehota na vrátenie finančných prostriedkov.

Na účely zabezpečenia podkladov pre vydanie rozhodnutia, ZO-PJ, resp. kontrolný orgán

² Lehota na vrátenie finančných prostriedkov je určená v grantovej zmluve/internom predpise a zároveň je uvedená aj v žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov.

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

oznámi a predloží Úradu vládneho auditu výsledky kontroly ZO/ vnútorného auditu MV SR podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, resp. inej kontroly a spisovú dokumentáciu s prílohami vrátane správy o zistenej nezrovnalosti v zmysle aktuálneho Pokynu MF SR k spôsobu a rozsahu predkladania výsledkov kontrol a vládnych auditov oznámených kontrolnými orgánmi a auditujúcimi orgánmi oprávnenými vykonať finančné kontroly, vládne audity a kontroly nakladania s verejnými prostriedkami pre zabezpečenie správneho konania.

Pred začatím správneho konania s cieľom odstrániť prípadné nedostatky pri postúpených výsledkoch vládneho auditu/ vnútorného auditu MV SR podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov /inej kontroly, právne neodôvodnených a nepresvedčivých porušeníach finančnej disciplíny, Úrad vládneho auditu:

- preskúma kompletný spisový materiál, posúdi či predložené podklady sú postačujúce pre právnu kvalifikáciu zistení kontroly a pre uloženie sankcií podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a nadväzujúcich právnych predpisov. V prípade ich neúplnosti je Úrad vládneho auditu povinný vrátiť neúplné podklady (spisovú dokumentáciu) a požiadať predkladajúci orgán o doplnenie a odstránenie nedostatkov v lehote určenej Úradom vládneho auditu,
- posúdi a zhodnotí, či predložené zistenia kontroly ZO/ inej kontroly, resp. vládneho auditu možno považovať za preukázané, či vykonané dôkazy sú postačujúce, alebo či treba vykonať ďalšie dôkazy, alebo či si treba obstarat' aj iné podklady pre začatie správneho konania. V prípade potreby požiada Úrad vládneho auditu opakovane o doplnenie podkladov,
- v prípade, keď ani po opakovanom vyžiadaní doplnenia podkladov pre začatie správneho konania neobdrží požadovaný materiál v zmysle aktuálneho Pokynu Ministerstva financií SR k spôsobu a rozsahu predkladania výsledkov kontrol a vládnych auditov oznámených kontrolnými orgánmi a auditujúcimi orgánmi oprávnenými vykonať finančné kontroly, vládne audity a kontroly nakladania s verejnými prostriedkami pre zabezpečenie správneho konania, správne konanie sa nezačne.

Po prijatí a overení kompletných podkladov z vykonanej kontroly ZO/inej kontroly, resp. vykonaného vládneho auditu a prijatí záveru, že predložené podklady sú postačujúce pre začatie správneho konania vo veci uloženia sankcie (odvod, penále, pokuta) za porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 zákona č. 523/2004 Z. z. správny orgán zašle účastníkovi konania oznámenie o začatí správneho konania.

V súlade s § 31 ods. 9 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy odvod, penále³ a pokutu za porušenie finančnej disciplíny (ktoré je zároveň nezrovnalosťou), štátnou rozpočtovou organizáciou a štátnou príspevkovou organizáciou alebo za porušenie finančnej disciplíny, ktorá je zároveň nezrovnalosťou, inou právnickou osobou alebo fyzickou osobou pri nakladaní s prostriedkami štátneho rozpočtu a s prostriedkami Európskej únie ukladá Úrad vládneho auditu, ktorá ich aj vymáha. V prípade potreby odvod, penále a pokutu môže uložiť a vymáhať Ministerstvo financií SR.

Právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorej bol uložený odvod, penále alebo pokuta za porušenie finančnej disciplíny (ktoré je zároveň nezrovnalosťou) pri hospodárení s **prostriedkami Európskej únie** poskytnutými prostredníctvom príslušného orgánu štátnej správy na základe podmienok určených v grantovej zmluve, odvádza tento odvod na príslušný

³ V súlade s § 7 ods. 1 písm. i) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy zo strany orgánu vydávajúceho rozhodnutie v správnom konaní je potrebné zabezpečiť zníženie penále za porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. b), c), d) pri nakladaní s prostriedkami Európskej únie o úrok z omeškania, ktorý je potrebné v súlade platnými nariadeniami vrátiť Európskej komisii.

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

určený účet v Štátnej pokladnici, penále a pokuta sú príjmom štátneho rozpočtu v súlade s § 7 ods. 1 písm. i) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie, **ktorých sa týka nezrovnalosť ktorá je zároveň porušením finančnej disciplíny, vrátane penále a pokuty, odvádza právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorej bol uložený odvod na príslušný účet Úradu vládneho auditu ako správcovi pohľadávky štátu.**

Prostriedky príslušného fondu v rámci programu Solidarita, ktorých sa týka nezrovnalosť, ktorá je zároveň porušením finančnej disciplíny sa odvádzajú na príslušný účet fondu, ktorý má ZO-PJ vedený v štátnej pokladnici.

Na konanie o ukladaní a vymáhaní odvodu, penále a pokuty za porušenie finančnej disciplíny, ktoré je zároveň nezrovnalosťou sa vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

3.8. Vymáhanie nezrovnalosti

ZO-PJ zhromažďuje údaje do správy o zistených nezrovnalostiach a zasiela podklady Centrálnemu kontaktnému orgánu OLAF pre SR na Úrade vlády SR.

Vymáhanie pohľadávok a riešenie nezrovnalostí sleduje v čiastkovej knihe dlžníkov, v ktorej je zaznamenávaný stav vysporiadania finančných prostriedkov.

ZO-PJ informuje o týchto skutočnostiach ZO-OZP.

Nútený výkon rozhodnutia sa uskutoční, ak prijímateľ – povinná osoba uvedená v právoplatnom rozhodnutí, nespĺnil dobrovoľne v určenej lehote povinnosť uloženú rozhodnutím správneho orgánu a ani na základe výziev v súlade s internými predpismi správneho orgánu (exekučným titulom môže byť iba právoplatné a vykonateľné rozhodnutie).

Výkon rozhodnutia je potrebné nariadiť najneskôr do 3 rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti.

Pre projekty fondov Úrad vládneho auditu podáva návrh na vykonanie exekúcie s tým, že poplatok za výkon exekúcie je vymáhaný nad rámec celkovej pohľadávky.

Nevymožiteľné pohľadávky štátu môžu vzniknúť najmä v súvislosti s:

- exekučným konaním,
- konkurzom prijímateľa,
- likvidáciou dlžníka, zrušením dlžníka bez likvidácie.

Na účely preukázania nevymožiteľnej pohľadávky štátu najmä v súvislosti s vypracovaním osobitných správ o nezrovnalostiach po prijatí opatrení vrátane správnych a súdnych postupov podľa právneho poriadku SR zo strany ZO/ Úradu vládneho auditu na vysporiadanie finančných vzťahov, správca pohľadávky štátu (ZO/ Úrad vládneho auditu) postupuje v súlade so zákonom č. 374/2014 Z.z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ak osobitný zákon neustanovuje inak, trvale **upustí** od vymáhania pohľadávky štátu od dlžníka len vtedy, ak sa pohľadávka štátu premlčala.

Správca pohľadávky štátu (ZO/Úrad vládneho auditu) **môže trvale upustiť** od vymáhania pohľadávky štátu **aj vtedy**,

- ak je zo všetkých okolností zrejmé, že ďalšie vymáhanie by bolo neúspešné alebo nehospodárne, alebo
- ak to odôvodňujú ekonomické alebo sociálne pomery dlžníka.

O trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu **rozhoduje štatutárny orgán** správcu pohľadávky štátu. Rozhodnutie o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu musí obsahovať najmä právny dôvod vzniku pohľadávky štátu, výšku pohľadávky štátu a dôvody upustenia od vymáhania tejto pohľadávky štátu. Podmienkou platnosti rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu **vyššej ako 10 000 EUR je súhlas ministerstva financií**. Na vydanie rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, toto rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom. Dlžník sa o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu neupovedomuje.

Trvalé upustenie od vymáhania pohľadávky môže byť považované za štátnu pomoc, preto je potrebné posúdiť každý prípad aj z pohľadu platných predpisov v oblasti štátnej pomoci.

Úrad vládneho auditu ako správca pohľadávky štátu na základe právoplatného rozhodnutia v správnom konaní **pred** vydaním rozhodnutia o trvalom upustení vymáhania pohľadávky zašle ZO-OZP a ZO-PJ právoplatné uznesenie súdu o zastavení exekúcie (hlavne z dôvodu nemajetnosti povinného), v kópii OA.

Nevymožiteľná pohľadávka štátu zanikne, a to uplynutím jedného roka od platnosti rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu, ak dlžník neuspokojí pohľadávku štátu dobrovoľne.

3.9. Finančné vysporiadanie nezrovnalosti v SR

Subjekt, ktorý spôsobil nezrovnalosť je povinný finančne vysporiadať nezrovnalosť na národnej úrovni.

Ak nezrovnalosť spôsobil ZO (OZP a/alebo PJ), finančné vysporiadanie nezrovnalosti na národnej úrovni sa uskutoční viazaním rozpočtových prostriedkov v súlade s § 18 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy za zdroj EÚ a zdroj štátneho rozpočtu v rozpočte kapitoly, ktorú tvorí rozpočet ministerstva ako Zodpovedného orgánu.

Ak nezrovnalosť spôsobil **prijímateľ**, tento je povinný vrátiť neoprávnene použité finančné prostriedky/vysporiadať finančné vzťahy:

- na základe **žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov** (vrátením finančných prostriedkov/započítaním) alebo
- na základe **rozhodnutia vydanom v správnom konaní**, t. j. napr. ak došlo k porušeniu finančnej disciplíny alebo ak došlo k porušeniu postupov

alebo môže vrátiť neoprávnene použité finančné prostriedky do dňa skončenia kontroly/vládneho auditu dobrovoľne v prípadoch, ktoré umožňuje zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ak nezrovnalosť spôsobil **prijímateľ** a pohľadávka štátu z titulu tejto nezrovnalosti sa očakáva, že nebude vysporiadaná, resp. je nevymožiteľná, finančné vysporiadanie nezrovnalosti na národnej úrovni (z dôvodu vysporiadania nezrovnalosti voči všeobecnému rozpočtu EÚ) sa uskutoční viazaním rozpočtových prostriedkov v súlade s § 18 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy za zdroj EÚ a zdroj štátneho rozpočtu v rozpočte kapitoly, ktorú tvorí rozpočet ministerstva ako subjektu, ktorý pôvodne poskytol finančné prostriedky dlžníkovi v rámci implementácie fondov.

Subjekt, ktorý vrátil finančné prostriedky je povinný:

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

- oznámiť vrátenie finančných prostriedkov Zodpovednému orgánu prostredníctvom **oznámenia o vysporiadaní finančných vzťahov** v súlade s GZ. Prílohou oznámenia o vysporiadaní finančných vzťahov je **výpis z bankového účtu** potvrdzujúci túto úhradu,
- v prípade vrátenia finančných prostriedkov prostredníctvom úpravy rozpočtu formou rozpočtového opatrenia medzi ZO-PJ a prijímateľom – štátnou rozpočtovou organizáciou (nejedná sa o porušenie finančnej disciplíny) je povinný priložiť vytlačený ELUR (evidenčný list úprav rozpočtu) potvrdzujúci úpravu a v položke Číslo bankového účtu oznámenia o vysporiadaní finančných vzťahov uviesť text „úprava rozpočtu ELUR č.“,

Za **dátum vysporiadania** nezrovnalosti evidovanej na ZO-PJ sa považuje dátum pripísania finančných prostriedkov na príslušnom účte ZO-PJ. Pri nezrovnalostiach vyplývajúcich zo správneho konania sa povinnosť vysporiadať nezrovnalosť zo strany prijímateľa viaže ku dňu odpísania finančných prostriedkov z jeho účtu, pričom prostriedky z EÚ sa odvádzajú na príslušný účet ZO-PJ a prostriedky na spolufinancovanie ŠR SR sa odvádzajú na príslušný účet Úradu vládneho auditu. V prípade uzavretia dohody o splátkach je nezrovnalosť vysporiadaná dňom pripísania poslednej dohodnutej splátky na príslušnom účte Úradu vládneho auditu, resp. účte ZO-PJ. Splnenie povinnosti vysporiadať nezrovnalosť zo strany prijímateľa sa viaže ku dňu odpísania finančných prostriedkov z jeho účtu.

Ak sa finančné vzťahy vysporiadajú vzájomným započítaním pohľadávok alebo ich častí medzi ZO-PJ a prijímateľom, za dátum vysporiadania nezrovnalosti sa považuje deň oznámenia započítania ZO-PJ. V tomto prípade ZO-PJ zašle prijímateľovi oznámenie o vykonaní vzájomného započítania pohľadávok alebo ich častí bezodkladne po vykonaní vzájomného započítania pohľadávok.

Pri nezrovnalosti bez povinnosti odvodu vrátenia finančných prostriedkov (t. j. pri nezrovnalosti bez finančného dopadu) identifikovanej vládny auditom alebo vnútorným auditom MV SR **podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov** je možné považovať nezrovnalosť za vysporiadanú po vyhodnotení dostatočnosti splnenia účinných nápravných opatrení na nápravu zistených nedostatkov, resp. predchádzanie vzniku nezrovnalosti uvedených v správe o splnení opatrení na nápravu zistených nedostatkov.

4. PREDCHÁDZANIE VZNIKU NEZROVNALOSTÍ

Z dôvodu prevencie, zabránenia a zníženia rizika vzniku nezrovnalostí je potrebné pri riadení, kontrole a audite fondov dodržiavať zásady správneho finančného riadenia definované v § 5 zákona č.357/2015 Z. z o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- zásady hospodárnosti - požiadavka, aby zdroje, ktoré používa orgán na výkon svojich činností, boli dané k dispozícii v správnom čase, vo vhodnom množstve a kvalite a za najlepšiu cenu,
- zásady účinnosti - uplatnenie najlepšieho vzťahu medzi využívanými zdrojmi a dosiahnutým výsledkami,
- zásady efektívnosti - týka sa plnenia stanovených špecifických cieľov a dosahovania plánovaných výsledkov,
- zásady účelnosti – vzťah medzi určeným účelom použitia verejných prostriedkov a skutočným účelom ich použitia.

Zároveň je potrebné dodržiavať najmä tieto opatrenia:

4.1.1. Dodržiavanie pravidla oddelenia funkcií

Konflikt záujmov je situácia, kedy z dôvodov osobných alebo iných obdobných vzťahov zainteresovaných osôb je alebo mohol byť narušený alebo ohrozený záujem na nestrannom a objektívnom výkone funkcie a plnení úloh. Pri implementácii národných programov je kladený dôraz na zamedzenie vzniku konfliktu záujmov na všetkých procesných úrovniach implementácie. Pravidlo oddelenia funkcií je základným organizačným pravidlom, podľa ktorého boli kompetencie a právomoci pri spravovaní prostriedkov fondov pridelené.

Funkcie

- rozhodovacia/implementačná,
- platobná,
- kontroly 2. úrovne/audit,

neboli spojené v jednej osobe, ani v jednom organizačnom útvare, aby bolo dodržané pravidlo, že ten, kto riadi a rozhoduje o procesoch, nemôže vykonávať finančné riadenie vrátane platieb a ten, kto riadi, nemôže vykonávať nezávislý audit. Toto pravidlo je dodržané tým, že OZP nie je organizačne spojený s platobnou jednotkou a ani s orgánom auditu. OZP plní v rámci ZO funkciu implementačnú/rozhodovaciú. PJ je v rámci ZO zodpovedná za schvaľovanie oprávnenosti výdavkov žiadostí o platbu prijímateľov, pričom vedúci oddelenia financovania projektov EÚ je zodpovedný za výkon finančnej kontroly žiadostí o platbu, zatiaľ čo za schvaľovanie platieb je zodpovedný riaditeľ PJ (riaditeľ odboru účtovníctva SE MV SR).

Popisy pracovných pozícií jednotlivých zamestnancov na rôznych úrovniach riadenia vrátane finančného riadenia sú súčasťou manuálov príslušných orgánov zapojených do implementácie fondov.

Schvaľovanie finančných operácií (napr. žiadosť o platbu), realizácia finančných operácií a účtovanie finančných operácií - sú vykonávané oddelene, t. j. v rámci jednej finančnej operácie nie je prípustné, aby všetky tri funkcie vykonával jeden zamestnanec. ZO-PJ zabezpečuje základné činnosti finančného riadenia prostredníctvom oddelených pozícií:

- finančného manažéra,
- finančného schvaľovateľa,
- platobného manažéra.

4.1.2. Transparentné písomné postupy

Pri finančnom riadení sa dotknuté orgány (t.j. ZO-OZP, ZO-PJ a OA) riadia všeobecne záväznými právnymi predpismi, podrobnými písomnými postupmi, ktoré určujú:

- kto koná;
- čo koná;
- ako koná;
- v ktorej fáze koná;
- termín pre uskutočnenie čiastkového kroku;
- komu postupuje spis;
- ako postupuje spis;
- kam postupuje súvisiaci dokument;
- konkrétny formát žiadosti, oznámenia, správy, informácie;
- kde je príslušný dokument archivovaný;
- rozlíšenie medzi cirkuláciou originálov a kópií.

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

Tieto postupy sú súčasťou manuálov príslušných orgánov, ktoré sú priebežne aktualizované a odzrkadľujú súlad realizovaných postupov so znením manuálu v čase jeho platnosti.

Subjekty zapojené do finančného riadenia fondov registrujú a uchovávajú účtovnú a podpornú dokumentáciu súvisiacu s finančným riadením prehľadným a ľahko kontrolovateľným systémom v súlade s registratúrnym poriadkom príslušného subjektu alebo v súlade s vnútornými smernicami podobného charakteru.

Dokumenty musia byť uchovávané buď ako originály, alebo na všeobecne akceptovateľných nosičoch údajov. Všeobecne akceptovateľné nosiče údajov predovšetkým zahŕňajú:

- fotokópie originálnych dokumentov,
- elektronické verzie originálnych dokumentov na optických nosičoch údajov (napr. CD-ROM, USB kľúč, pevný disk alebo magnetický disk),
- dokumenty existujúce len v elektronickej podobe.

V súlade s príslušnými nariadeniami o zriadení fondov, bez toho, aby boli dotknuté pravidlá, ktorými sa spravuje štátna pomoc podľa článku 87 Zmluvy, Zodpovedný orgán zabezpečí, aby všetky podporné dokumenty týkajúce sa výdavkov a auditov dotknutých programov zostali k dispozícii pre Komisiu a Dvoru audítorov počas **piatich rokov po ukončení referenčného obdobia fondu** t.j. od poskytnutia informácie o výške výdavkov, ktoré EK uznáva ako oprávnené pre príslušný fond a poskytnutia platby ročného zostatku od EK.

Toto obdobie sa preruší v prípade súdneho konania alebo na riadne odôvodnenú žiadosť Komisie.

Dokumenty sa uchovávajú buď vo forme originálov alebo overených znení zodpovedajúcich originálom na bežných nosičoch údajov.

4.1.3. Audit trail

Subjekty zapojené do finančného riadenia fondov dodržiavajú a pravidelne aktualizujú vypracované a schválené audit traily, ktoré sú súčasťou manuálov príslušných orgánov. Audit trail predstavuje popis procesu, ktorý dostatočne podrobne popisuje proces riadenia a realizácie pomoci z fondov v požadovanej štruktúre tak, že je možné sledovať postup vykonávania procesu a jeho čiastkových krokov vrátane výstupu (relevantných dokumentov a pod.).

Audit trail sa považuje za primeraný, ak spĺňa tieto kritériá:

- umožňuje zosúladiť sumy certifikované Komisii s podrobnými účtovnými záznamami a podpornými dokumentmi o projektoch spolufinancovaných z fondu, ktoré uchováva Zodpovedný orgán a prijímateľ,
- umožňuje overiť vyplatenie verejného príspevku prijímateľovi, pridelenie a presun finančných prostriedkov Spoločenstva poskytnutých z fondu a zdroje spolufinancovania projektu,
- umožňuje overiť uplatňovanie kritérií výberu stanovených pre referenčné obdobie fondu,
- v prípade každého projektu obsahuje podľa potreby technické špecifikácie a plán financovania, dokumenty týkajúce sa schváleného grantu, dokumenty týkajúce sa postupov verejného obstarávania a správy o vykonaných overeniach a auditoch.

Popis jednotlivých procesov musí spĺňať podmienku dostatočnej prehľadnosti a úplnosti informácie, pričom popis procesu obsahuje najmä:

- označenie procesu,
- priradenie funkčnej zodpovednosti na úrovni pracovnej pozície,
- lehota na vykonanie,
- výstupy/dokumenty.

4.1.4. Pravidlá, úplná a správna evidencia údajov v informačných systémoch

V procese informačných a finančných tokov, každý subjekt zúčastňujúci sa finančného riadenia fondov zabezpečuje v príslušných informačných systémoch evidenciu a spracovanie údajov súvisiacich s realizáciou pomoci EÚ vrátane čerpania prostriedkov EÚ a prostriedkov štátneho rozpočtu na spolufinancovanie, za ktoré jednotlivé subjekty zodpovedajú. V podmienkach SR sú na účely evidencie údajov jednotlivých procesov systému riadenia, systému finančného riadenia, systému kontroly a auditu a systému ochrany finančných záujmov EÚ využívané tieto informačné systémy:

- Integrovaný informačný systém SAP (modul Grant management)
- Rozpočtový informačný systém - RIS;
- Informačný systém Štátnej pokladnice – IS ŠP;
- Informačný systém orgánu auditu – CEDIS.

4.1.5. Výkon kontroly/overenia a auditu

4.1.5.1. Výkon kontroly na úrovni ZO

Vykonanie administratívnej kontroly a základnej finančnej kontroly/ ako kontrol pred schválením oprávnenosti výdavkov predstavujú preventívne postupy, ktoré vedú k odstráneniu príčin nezrovnalostí už pred ich vznikom.

Kontroly predstavujú každodenné kontroly riadenia procesov, za ktoré je ZO zodpovedný, vykonávané s cieľom overiť dodávky spolufinancovaných výrobkov a služieb, reálnosť nárokových výdavkov a dodržiavanie podmienok príslušného rozhodnutia Komisie a uplatňovaných vnútroštátnych predpisov a predpisov Európskej únie.

Všetky dokumenty súvisiace s finančným riadením fondov (napr. žiadosti prijímateľa o platbu, príkazy na úhradu, bankové výpisy a ostatné účtovné doklady) sú pred ich schválením a účtovným zaevidovaním overené podľa kontrolných listov, ktoré sú súčasťou manuálov postupov príslušných orgánov.

V rámci realizácie overenia oprávnenosti výdavkov predkladaných prijímateľmi v žiadostiach o platbu sa vykonávajú kontroly na úrovni ZO-OZP, ZO-OO OZP a na úrovni ZO-PJ, ktoré zahŕňajú:

- a) Administratívnu kontrolu,
 - kontrolu formálnej správnosti,
 - kontrolu vecnej správnosti,
 - kontrolu na mieste,
- b) Kontrolu verejného obstarávania,
- c) Administratívnu finančnú kontrolu , finančnú kontrolu na mieste a základnú finančnú kontrolu.

Kontrola formálnej správnosti zahŕňa overenie kompletnosti a správnosti vyplnenia žiadosti o platbu v súlade s GZ/IP a prílohami, príručkou pre prijímateľa a inými usmerneniami z hľadiska úplnosti vyplnenia žiadosti o platbu, tabuliek požadovaných výdavkov, predložených podporných dokumentov k žiadosti o platbu.

Kontrola vecnej správnosti žiadosti o platbu zahŕňa:

- overenie reálnosti, oprávnenosti a neprekrývania sa predložených výdavkov,
- overenie súladu s legislatívou SR a EÚ týkajúcej sa najmä verejného obstarávania, pracovnoprávných vzťahov, publicity a podobne,

USMERNENIE K NEZROVNALOSTIAM

- overenie výpočtu sumy žiadosti o platbu, jednotlivých položiek podľa rozpočtu GZ/IP a ich súladu s predloženými účtovnými dokladmi a inými podpornými dokumentmi.

Finančná kontrola na mieste zahŕňa najmä:

- overenie skutočného dodania tovarov, prác a služieb prijímateľovi,
- overenie kvality, rozsahu a výsledkov aktivít zameraných na cieľovú skupinu vrátane tovarov a služieb poskytovaných cieľovej skupine,
- overenie zabezpečenia publicity.

Cieľom kontroly VO a kontroly obstarávania je kontrola súladu finančnej operácie s právom SR a EÚ. Kontrolou nie je dotknutá konečná zodpovednosť prijímateľa ako verejného obstarávateľa, obstarávateľa alebo osoby podľa § 7 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZVO“) za vykonanie verejného obstarávania pri dodržaní všeobecne záväzných právnych predpisov SR a EÚ, základných princípov verejného obstarávania a grantovej zmluvy. Kontrolou nie je dotknutá výlučná a konečná zodpovednosť prijímateľa za VO aj v prípade, ak tento nie je pri VO povinný postupovať v zmysle ZVO.

ZO-OO SEP kontroluje dodržiavanie základných princípov VO, ktorými sú:

- rovnaké zaobchádzanie,
- nediskriminácia uchádzačov alebo záujemcov,
- transparentnosť vrátane vylúčenia konfliktu záujmov,
- hospodárnosť a efektívnosť.

Administratívna finančná kontrola, základná finančná kontrola a finančná kontrola na mieste zahŕňa:

- ,
- overenie neziskového charakteru projektov implementovaných v rámci národných programov,
- overenie, že nedochádza k dvojitému financovaniu výdavkov z iných programov EÚ, výdavkov organizácie alebo v rámci iných programových období,
- dosiahnutie primeranej istoty, že požadované výdavky boli vynaložené v súlade s legislatívou EÚ a SR a v súlade s grantovou zmluvou, resp. interným predpisom
- overenia, že sa požadované výdavky projektu zhodujú s účtovnými záznamami a podpornými dokumentmi predloženými prijímateľom projektu,
- overenie, že požadované výdavky projektu spĺňajú pravidlá oprávnenosti v súlade s platnou legislatívou EÚ a SR a v súlade s grantovou zmluvou, resp. interným predpisom,
- overenie, že zdroje financovania sú v súlade nariadením č. 514/2014,
- finančné kontroly projektov na mieste musia spolu zahŕňať minimálne 10% oprávnenej sumy národného programu za daný rozpočtový rok a realizujú sa minimálne raz za projekt, v každom rozpočtovom roku, v ktorom sa realizuje projekt.

4.1.5.2. Výkon vládneho auditu Ministerstvom financií SR a Úradom vládneho auditu

Výkon vládneho auditu Ministerstvom financií SR a Úradom vládneho auditu je upravený zákonom č. 357/2015 Z. z o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

POUŽITÉ SKRATKY

OCKÚ OLAF	Odbor Centrálny kontaktný útvar OLAF a boj proti korupcii sekcie kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády SR
EDA	Európsky dvor audítorov
EK	Európska komisia
ES	Európske spoločenstvo
EÚ	Európska únia
GZ	Grantová zmluva
IP	Interný predpis
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
NAKA	Národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
OA	Orgán auditu
OLAF	Európsky úrad pre boj proti podvodom
OKVOaN	Oddelenie kontroly verejného obstarávania a nezrovnalostí
OÚ	Odbor účtovníctva
OZP	Odbor zahraničnej pomoci
PJ	Platobná jednotka
OO	Organizačný odbor (sekcie európskych programov)
SE MV SR	Sekcia ekonomiky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky
SEP MV SR	Sekcia európskych programov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky
ŠP	Štátna pokladnica
SR	Slovenská republika
ŠP	Štátna pokladnica
ŠR	Štátny rozpočet
TA	Technická pomoc
ÚVO	Úrad pre verejné obstarávanie Slovenskej republiky
ZO	Zodpovedný orgán